

1.2. Namazın Farziyeti ve Önemi

İslam dininde namaz, imandan sonra üzerinde önemle durulan temel ibadetlerin başında yer alır. Namaz, akıllı ve ergenlik çağına girmiş her Müslüman'a farzdır. Namaz önceleri sabah ve akşam olmak üzere günde iki defa ikişer rekât olarak kılınıyorken hicreten yaklaşık iki yıl önce miraçta beş vakit olarak kılınması emredilerek vakitleri ve rekâtları yeniden düzenlenmiştir.[6] Namazın farz oluşu bir ayette şöyle ifade edilmiştir:

"Kulun Rabbine en yakın olduğu yer secdedir..."
(Müslim, Salât 215)

"إِنَّ الصَّلاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا"

" ...Şüphesiz namaz müminlere vakitleri belli bir farzdır."[7]

Peygamberimiz de, "اَلصَّلاَةُ عِمَادُ الدِّينِ" *"Namaz dinin direğidir. "*[8] buyurarak namazın önemine dikkat çekmiştir.

4 Müslim Salât, 12.
5 Müslim, Salât, 11
6 Buharî, Salat, 1.
7 Nisâ suresi, 103. ayet.
8 Tirmizî, İman, 8.

Namazda gözetilecek ilk amaç, Allah'ın emrini yerine getirerek onun rızasını kazanmaktır. Çünkü namaz, Allah'ın emri olduğu için yapılır. Allah'ın emrine itaat etmek, kulluğun gereğidir[9]. İnsanın yaratılış amacıdır. Namaz kılmanın asıl amacı Allah'ın rızasını kazanmaktır. Şu ayet bu durumu ifade etmektedir: **"De ki: Şüphesiz, benim namazım, ibadetim, hayatım ve ölümüm, âlemlerin Rabbi (olan) Allah içindir."**[10] Allah'ın rızâsı, ibadeti sadece Allah için yapmakla elde edilir. Namaz kılan mü'min aynı zamanda, ahirette cehennem azabından korunmayı ve cennete girmeyi de hedeflemiş olur. Bu gayeler dışında dünyevi menfaat elde etmek veya insanlara beğenilmek gibi amaçlarla ibadet yapmak, riya olup sevabını yok eder.

Namaz Allah'ın rızasını kazanmak için kılınır.

Yüce Allah gerçek manada huzur ve mutluluğa ulaşan mümin kullarının özelliklerini sayarken birinci sırada namaza yer verir. Kur'an'da Mü'minûn suresinin, 1 ve 2. ayetlerinde şöyle buyrulur: **"Gerçekten namazlarında huşu içinde olan müminler kurtuluşa ermiştir."** Huşu, Allah'ın yüceliği karşısında hissedilen büyük ve derin saygıdır. Bu duygu, namaz kılan kimseyi başka duygu ve düşüncelerden arındırarak sadece Allah'a bağlar.

Allah, insanı üstün özelliklerle belli bir amaç için yaratmıştır. Eğer insan yaratıcısı ile bağını koparırsa varlığının anlamını ve amacını kaybeder. Sevgili Peygamberimizin ifadesiyle namaz, insanın "Rabb'i ile konuşmasıdır."[11] Namaz kılan kimse bunu günde beş defa yapmaktadır. Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: *"Beni anın ki ben de sizi anayım. Bana şükredin, nankörlük etmeyin."*[12] Namaz kılarak Rabb'imizi anmış, ona olan sevgimizi ve saygımızı dile getirmiş, aynı şekilde onun da sevgisini kazanmış oluruz. Allah, insanı en güzel şekilde yaratmış ve pek çok nimet vermiştir. İnsan bütün bu nimetler karşısında Rabb'ini anarak ona şükretmelidir. Namaz ibadeti Allah'a karşı yapılacak şükrün en kapsamlı ifadesidir. Kur'an'da bu husus şöyle dile getirilmiştir: **"…Beni anmak için namaz kıl."**[13]

Erkânına uygun şekilde namazı kılan, rükû ve secdeleri eksiksiz olarak yerine getiren kimseyi mağfiret edeceğine dair Allah'ın vaadi vardır. Peygamber Efendimiz bir gün yanındakilere şöyle bir soru sordu: *"Birinizin kapısının önünden bir ırmak geçse ve o kimse de orada günde beş kere yıkansa bedeninde hiç kir kalır mı?"* Onlar da *"Kalmaz."* diye cevap verdi. Bunun üzerine Peygamberimiz de şöyle buyurdu: *"İşte beş vakit namaz da bunun gibidir. Allah namaz sayesinde günahları siler ve temizler."*[14]

Sahabe "Abdestte de israf olur mu?" diye sorduğunda, Peygamber "Evet, Akan bir nehirden abdest alsan bile." buyurmuştur." (İbn Mace, Taharet, 48)

Namaz kılan insan, kendini Allah'a daha yakın hisseder, günah ve hatalardan uzaklaşır. Namaz, insanın duygu dünyasını

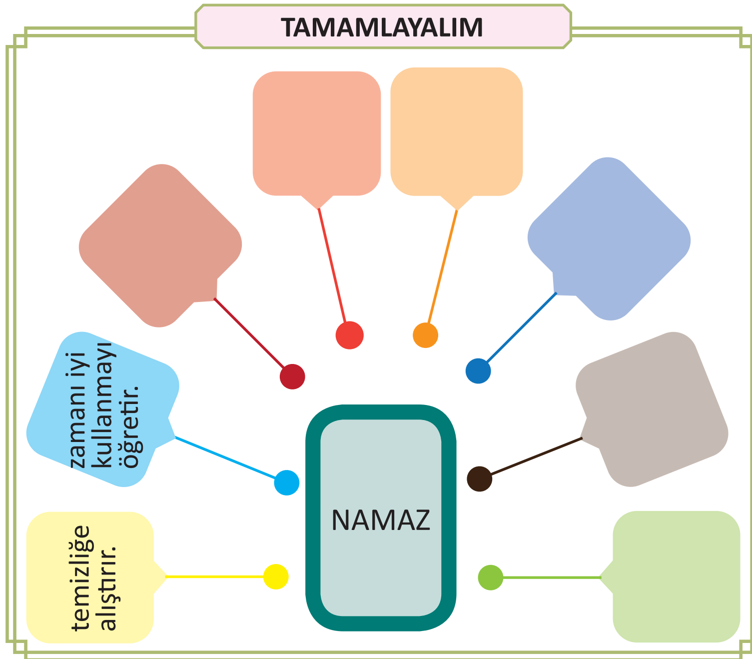
9 Zâriyat suresi, 56. ayet
10 En'am suresi, 162. ayet
11 bk. Buharî, Salat, 33.
12 Bakara suresi, 152. ayet.
13 Tâhâ suresi, 14. ayet.
14 Buharî, mevakît 6. Neseî, salat 7

zenginleştirir. Yüce Allah, **"Kendisini kötülüklerden arındıran, Rabb'inin adını anıp namaz kılan, mutluluğa ermiştir."**[15] buyurarak namazın önemini belirtmiştir. Sevgili Peygamberimiz de namazı gözümün nuru diyerek övmüş ve *"... Benim mutluluğum namazdadır."*[16] buyurmuştur.

Namaz, insana beden sağlığı kazandırır, temizliğe alıştırır. Namazdaki hareketler vücut adaleleri, kemik ve eklem bölgelerini kuvvetlendirir, yapılan belli egzersizler insanın dinç olmasını sağlar. Namaz, insanın daima temiz ve sağlıklı olmasını temin eder. Çünkü namaz kılan bir kimse abdest almak zorundadır, bu ise günde birkaç defa kirlenen organların temizlenmesi demektir. Ayrıca namazın sahih olabilmesi için; beden, elbise ve namaz kılınan yerin de temiz olması şarttır.

Namaz zamanı iyi kullanmayı öğretir. Zamanı doğru planlamak ve verimli şekilde kullanmak, hayatta birçok şeyi doğrudan etkiler. Özellikle başarılı olmak için zamanı doğru kullanmak şarttır. İbadetlerin yapılma zamanları, şekilleri, şartları Kur'an ve sünnetle tespit edilmiştir. Vakit namazları, her biri için belirlenmiş olan zamanlarda kılınır ve bunun dışına çıkılamaz. Beş vakit namazla zamanın akışını sık sık hatırlayan insanın, günlük işlerini planlaması daha kolay olur. Çünkü insan namazla zamanın değerini fark eder. Namazını kılan kimse, hem namazını hem de işlerini aksatmayacak şekilde davranır, dolayısıyla dünya ile ilgili işlerini de planlı ve programlı şekilde yürütür. Zamanı bilinçli kullandığı için de çalışmalarında verimliliği artar ve başarıyı yakalar.

Namazı terk etmek büyük günah sayılmıştır. Allah Teâlâ namazı terk edenleri bekleyen kötü durumu bize şu örnekle açıklamaktadır: **''Ashabu'l-yemin cennetlerdedir. Onlar suçlulara sorarlar: Sizi sakara (cehenneme) sürükleyen nedir? Suçlular şöyle cevap verirler: "Biz namaz kılanlardan değildik..."**[17] Başka bir ayet-i kerîmede gerçek mü'minlerin namazlarının hakkına riayet eden kimseler olduğu beyân buyurulur: **"Onlar namazlarını muhâfaza ederler."**[18]

Ebû Hureyre (r.a)'ın naklettiği bir hadiste şöyle buyurulur: *"Kıyamet gününde kulun ilk hesaba çekileceği şey, farz namazdır. Eğer bu namazı tam*

15 A'lâ suresi, 14-15. ayetler.
16 Nesaî, İşretü'n- Nisâ, 1.
17 Müddessir suresi, 39-43. Ayetler.
18 Meâric suresi, 34. Ayet.

olarak yerine getirmişse ne güzel. Aksi hâlde şöyle denilir: "Bakın bakalım, bunun nafile namazı var mıdır? Eğer nafile namazları varsa, farzların eksiği bu nafilelerle tamamlanır. Sonra diğer farzlar için de aynı şeyler yapılır."[19]

Başka hadislerde bu husus şöyle açıklanmaktadır: *"Bilerek namazı terk eden kimseden Allah ve Resûlünün zimmeti (koruması) kalkar."*[20]

"Allah, kullarına beş vakit namazı farz kılmıştır. Küçümsemeden her kim bu namazları tam kılarsa, Allah ona kıyâmet gününde cennete koyacağına dâir kesin söz vermiştir. Kim de onları, hafife alarak eksik bir şekilde îfâ edip gelirse, Allah katında ona verilmiş bir söz olmaz. Dilerse onu azâblandırır, dilerse bağışlar."[21]

19 Tirmizi, Salat 188.
20 İbn Hanbel, V, 238.
21 İbn-i Mâce, İkametü's-Salât 194.